

Sbírka zákonů a nařízení státu československého.

Částka 90.

Vydána dne 29. srpna 1922.

Obsah: 255. Jednací řád ústavního soudu.

255.

Jednací řád ústavního soudu.

I. Předseda a místopředseda.

Článek 1.

Řídití ústavní soud a bdítí nad jeho činností přísluší předsedovi ústavního soudu. Předseda ustanovuje, kde toho třeba, zpravodaje, určuje čas a předmět schůzí ústavního soudu a svolává a řídí je.

Článek 2.

Je-li předseda ústavního soudu zaneprázdněn, neb uprázdnil-li se jeho místo, zastupuje ho místopředseda ústavního soudu.

Kde mluví se v jednacím řádě o předsedovi ústavního soudu, rozumí se v případech předchozího odstavce místopředseda ústavního soudu. Jinak platí o místopředsedovi totéž, co o členech ústavního soudu.

II. Soudci.

Článek 3.

Soudci ve smyslu tohoto jednacího řádu rozumí se nejen členové, nýbrž i náhradníci, pokud zastupují členy ústavního soudu (čl. 4 a 5).

III. Náhradníci.

Článek 4.

Zajde-li předsedu nebo jiného člena ústavního soudu překážka neb uprázdnil-li se jeho místo, nastoupí za něho jako člen soudu jeho náhradník se všemi právy a povinnostmi člena ústavního soudu.

Článek 5.

Přejde-li předsednictví na místopředsedu ústavního soudu (čl. 2), má po tuto dobu náhradník předsedy práva a povinnosti člena ústavního soudu (čl. 4), náhradník místopředsedy zůstává jeho náhradníkem.

Článek 6.

Je-li předseda ústavního soudu zaneprázdněn, zpraví o tom místopředsedu, je-li člen ústavního soudu zaneprázdněn, oznámí to písemně předsedovi. Místopředseda uvědomí předsedova náhradníka, předseda uvědomí náhradníka zaneprázdněného člena. V naléhavých případech může zaneprázdněný přímo vyrozumět svého náhradníka, dáváje o tom současně vědět předsedovi.

Obdobně budiž postupováno, když překážka zase odpadne.

IV. Plenární schůze ústavního soudu.

Článek 7.

Plnoprávnými účastníky plenárních schůzí jsou předseda, místopředseda a ostatní členové a náhradníci ústavního soudu. Je všechny nutno k plenární schůzi pozvat.

Schopnou usnášeti se jest plenární schůze, jsou-li kromě předsedy a čtyř členů přítomni ještě další dva členové nebo náhradníci.

Plenární schůze se konají:

1. jako ustavující schůze po rozumu druhého odstavce § 2 zákona,

2. k volbě místopředsedy, uprázdnil-li se jeho místo za funkčního období ústavního soudu,

3. za účelem usnášení se o jednacím řádě a jeho změnách,

4. za účelem porady o povšechných otázkách, jež dotýkají se ústavního soudu. Za tímto účelem svolává plenární schůze předseda buď sám od sebe nebo k písemnému návrhu alespoň čtyř členů nebo náhradníků.

V. Jednání a hlasování v plenárních schůzích.

Článek 8.

V ustavující schůzi skládají členové a náhradníci slib do rukou předsedy a volí ze členů místopředsedu.

Členové a náhradníci, kteří se do ustavující schůze nedostavili, složí dodatečně slib do rukou předsedových mimo schůzi. O dodatečném slibu budiž pořízen zvláštní zápis.

Článek 9.

Volba místopředsedy ústavního soudu v ustavující schůzi (čl. 7) koná se hlasovacími lístky. Zvolen jest ten, kdo dosáhne nadpoloviční většiny hlasů přítomných, předsedu v to nečítajíc. Při rovnosti hlasů rozhoduje předseda, který jinak nehlasuje.

Nebyl-li při této volbě nikdo zvolen, koná se ihned na to užší volba mezi dvěma kandidáty, kteří obdrželi největší počet hlasů. Zvolen jest z těchto kandidátů ten, kdo obdrží větší počet hlasů.

Při rovnosti hlasů rozhoduje i tu předseda, jenž jinak ani při užší volbě nehlasuje.

Stejně vykoná se volba místopředsedy, uprázdnil-li se jeho místo za funkčního období ústavního soudu.

Článek 10.

Návrh na změnu jednacího řádu může podati písemně každý člen a náhradník ústavního soudu předsedovi. Aby o návrhu bylo možno zahájit jednání, jest třeba, by byl mimo navrhovatele podporován aspoň třemi členy nebo náhradníky. Tuto skutečnost zjistí předseda oběžníkem. Je-li návrh tímto způsobem podporován, vyžádá si o něm předseda od všech členů a náhradníků posudek ve lhůtě, již sám určí. Návrh změny i došlé posudky přikáže předseda zpravodaji, jímž může být i náhradník.

Zpravodaj učiní písemný návrh předsedovi, jenž dá jej rozmnožit a v přiměřené lhůtě před zasedáním doručí všem členům a náhradníkům. Tito mohou před zasedáním podati písemně předsedovi ve lhůtě jím určené odchylné návrhy.

Článek 11.

V plenární schůzi udělí předseda slovo nejprve zpravodaji, by přednesl návrh, a dá přečísti písemné odchylné návrhy, byly-li podány. Na to zahájí předseda rozhovor a udělí slovo v pořadí, jak se kdo o ně přihlásil. Návrhy lze činiti také písemně; písemné návrhy jsou pak součástí zápisu. Byl-li rozhovor skončen, nařídí předseda hlasování.

Předseda má právo stanoviti otázky, o kterých, a pořadí, ve kterém má být jednáno a hlasováno. Není-li některý člen nebo náhradník srozuměn s postupem předsedovým, rozhodne o tom plenum.

Článek 12.

Hlasování provádí se podle věku, nejmladším počínajíc. Předseda hlasuje naposled.

Článek 13.

K usnesení je třeba nadpoloviční většiny hlasů přítomných. Při rovnosti hlasů platí mínění, k němuž se přidal předseda. Nebylo-li docíleno většiny pro žádný návrh, pokusí se předseda odklidiť obtíže rozdělením otázek a opakováním dotazu. Selže-li i tento pokus, dá předseda hlasovati o otázce bod za bodem, až docílí se většiny.

Vzejde-li různost mínění o tom, zda předseda správně pojal výsledek hlasování, dá předseda o této otázce hlasovati.

Nikdo nesmí odepřít účast na hlasování. To platí zejména i tehda, když při hlasování o některé předchozí otázce zůstal někdo v menšině. Co již usneseno, víze při dalším hlasování i toho, kdo při dřívějším hlasování zůstal v menšině.

Hlasující může odvolati svůj hlas, učiní-li tak dříve, než předseda prohlásí hlasování za skončené. Mělo-li by odvolání hlasu vliv na učiněné usnesení, opakuje se o jeho předmětu porada a hlasování.

Článek 14.

Hodlá-li předseda svolati plenární schůzi dle čl. 7, č. 4., sdělí předmět jednání všem členům a náhradníkům, aby se mohli o něm vyjádřiti. O dalším řízení platí obdobně ustanovení předcházejících článků.

Článek 15.

Zápis o jednání a hlasování činí tajemník ústavního soudu. Zápis má obsahovati označení dne a předmětu schůze, jména přítomných, vyličení jednání, zejména učiněné návrhy, s předneseným odůvodněním — toto stručně sice, ale výstižně — jakož i postup při hlasování. Zápis podepisuje předseda a zapisovatel.

Článek 16.

Usnesení vypracuje zpravodaj, bylo-li však přijato mínění podstatně jiné než ono, jež zastává zpravodaj, budiž vypracováno a podepsáno jeho navrhovatelem. O případných rozporech rozhoduje předseda, jenž také bdí nad tím, aby vyhotovení shodovalo se s usnesením, a podepisuje je.

VI. Řízení k návrhu.

a) Řízení předběžné mimo schůzi.

Článek 17.

Zaslán-li návrh ústavnímu soudu ve smyslu § 7, písm. a) zákona některou z osob, uvedených v § 13 zákona, přikáže předseda návrh některému soudci jako zpravodaji.

Článek 18.

Zpravodaj zjistí, zda návrh

1. byl vznesen způsobem, označeným v § 10 zákona,
2. obsahuje hmotné náležitosti § 11 zákona,
3. podán byl včas (§ 12 zákona) a
4. náleží do působnosti ústavního soudu.

Článek 19.

Vzejdou-li pochybnosti o skutečnostech označených v čl. 18 pod čís. 1. nebo 3., vyzve předseda, dohodna se se zpravodajem, podatele, by je náležitě osvědčil v neprodlužitelné, nejvýše jednoměsíční lhůtě, kterou mu současně určí.

Článek 20.

Podněty na zkoumání zákonů, podané od jiných osob než v § 13 zákona uvedených, postoupí předseda podle volného uvážení některému z činitelů, jmenovaných v § 9 zákona.

b) Schůze neveřejná.

Článek 21.

Nejpozději do jednoho měsíce ode dne, kdy došel návrh, označený v článku 17, svolá předseda ústavní soud k neveřejné schůzi (§ 14 zákona) a obešle k ní všechny soudce (čl. 3).

Současně zašle soudcům opis návrhu a po případě i vyjádření zpravodaje ve smyslu čl. 18.

Bylo-li podle čl. 19 žádáno osvědčení, běží měsíční lhůta, uvedená v prvním odstavci, teprve ode dne, kdy osvědčení došlo nebo marně prošla lhůta k tomu určená.

Článek 22.

Aby se schůze mohla platně konati a usnášeti, jest třeba, by všichni soudcové (čl. 3) byli k ní řádně obesláni a by byli přítomni předseda nebo místopředseda a aspoň čtyři soudci.

Článek 23.

Ve schůzi vyjádří se nejprve zpravodaj o tom, zda návrh byl vznesen způsobem, označeným v § 10 zákona, a zda podán byl včas (§ 12 zákona).

Článek 24.

Bylo-li ústavním soudem rozhodnuto, že návrh byl řádně vznesen a včas podán, vyjádří se zpravodaj dále o tom, zda má náležitosti § 11 zákona a zda návrh patří do příslušnosti ústavního soudu.

Jednání a hlasování v neveřejné schůzi děje se obdobně dle čl. 11, 12, 13, 14, 15 a 16 jednacího řádu.

Článek 25.

Shledá-li ústavní soud, že návrh nebyl řádně vznesen anebo že nebyl podán včas anebo že nespadá do příslušnosti ústavního soudu, odmítne návrh usnesením, opatřeným důvody.

Týmž způsobem zachová se ústavní soud, shledá-li, že v návrhu není přesně označeno to, co předpisuje § 11 zákona. Trpí-li návrh po této stránce pouhou nepřesností nebo neúplností, může soud vyzvati usnesením podatele, by shledané poklesky odčinil v neprodlužitelné, nejvýše jednoměsíční lhůtě, kterou mu současně určí. Bude-li návrh náležitě do-

plněný ve lhůtě znova předložen, platí za podaný, kdy ponejprv došel na ústavní soud. Jinak posuzuje se jeho včasnost (§ 12 zákona) dle dne, kdy znova byl předložen. Nebude-li poukazu vyhověno, bude znova předložený návrh usnesením ústavního soudu odmítnut.

Článek 26.

Není-li důvodu, aby návrh byl odmítnut anebo vrácen k doplnění, odkáže soud usnesením věc k veřejnému ústnímu líčení. O tom vyrozumí dotčené zákonodárné sbory a předsedu vlády a vyzve je, by se o návrhu, jehož opis se jim zároveň dodá, vyjádřili ve lhůtě, která nesmí býti kratší než jeden měsíc a delší než tři měsíce ode dne doručení. Žádá-li některý ze účastněných zákonodárných sborů nebo předseda vlády, by lhůta byla prodloužena, může ústavní soud, slyše zpravodaje, lhůtu tu, jsou-li pro prodloužení uvedeny zvlášť závažné důvody, prodloužiti, toliko však jednou a nejvýše o další tři měsíce.

c) Veřejné ústní líčení.

Článek 27.

Jakmile došlo vyjádření příslušných zákonodárných činitelů a předsedy vlády, nebo marně vypršela lhůta za tím účelem stanovená nebo prodloužená, určí předseda ústavního soudu den veřejného ústního líčení. Den veřejného ústního líčení nesmí býti stanoven na pozdější lhůtu než tři měsíce ode dne, kdy žádaná vyjádření došla, nebo ode dne, kdy uplynula lhůta ústavním soudem pro podání vyjádření stanovená nebo prodloužená.

Článek 28.

Předseda vyrozumí současně o líčení navrhovatele, předsedu vlády a účastněné zákonodárné sbory s poučením dle §§ 16 a 17 zákona a dle čl. 29 jedn. řádu.

Článek 29.

Dostaví-li se k veřejnému líčení zástupcové účastněných činitelů, jsou povinni předložit předsedovi průkazy o svém zmocnění k zastupování.

Zmocnění musí vycházeti z příslušného sboru a musí býti ověřeno předsednictvem tohoto sboru.

Článek 30.

Přístup k veřejným líčením dovolen dospělým osobám neozbrojeným.

Článek 31.

Zpravodaj předloží 20 dní před líčením předsedovi spisy se zprávou a návrhem pro líčení. Návrh zpravodajův sdělí předseda ihned všem soudcům.

Článek 32.

Soud je řádně obsazen, jsou-li kromě předsedy přítomni aspoň 4 soudci (čl. 3).

Článek 33.

Při ústním líčení udělí předseda nejdříve slovo zpravodaji. Zpravodaj vylíčí věc.

Zpráva nesmí obsahovati názor, jak by o návrhu mělo býti rozhodnuto.

Článek 34.

Po zpravodajovi udělí předseda slovo zástupci navrhovatele a po něm zástupcům vlády a účastněných zákonodárných sborů.

Článek 35.

Týká-li se návrh zákona, jenž byl usnesen k návrhu vládnímu, udělí předseda slovo nejdříve zástupci vlády, pak zástupci sněmoven Národního shromáždění v pořadí, v jakém byla osnova zákona ústavně projednávána (sněmu Podkarpatské Rusi).

Týká-li se návrh zákona usneseného k návrhu iniciativnímu, udělí předseda nejdříve slovo zástupcům sněmoven Národního shromáždění v pořadí, v jakém byla osnova zákona ústavně projednávána (sněmu Podkarpatské Rusi), naposled zástupci vlády.

V pochybnostech rozhoduje předseda, komu nejdříve má býti slovo uděleno.

Článek 36.

V dalším jednání udílí předseda slovo v pořádku, ve kterém se zástupcové účastněných činitelů ke slovu přihlásili.

Článek 37.

Předseda, zpravodaj i ostatní soudcové mohou klásti zástupcům účastněných činitelů dotázky.

Článek 38.

Zástupcové účastněných činitelů mohou žádati, by jednotlivosti v jednacím protokole byly zjištěny, jakož i žádati, by tam, kde je důležité zjistiti slovné znění, stalo se tak ihned zvláštním zápiskem.

Článek 39.

O námitkách proti řízení, jakož i o návrzích učiněných při jednání rozhoduje ústavní soud.

Článek 40.

Předseda dbá o pořádek při líčení. Napomene k pořádku ty, kdož ruší líčení nepřiměřeným chováním, a učiní opatření, kterých je třeba, by byl pořádek zachován. Projevy pochvaly nebo nelibosti jsou zapovězeny. Kdo, ač napomenut, ruší přelíčení, může býti předsedou vyloučen.

Proviní-li se zástupce některého ze účastněných činitelů, ruše líčení neslušností neb urážkou, buď toto provinění předsedou pokáráno. Pokračuje-li zástupce ve svém počínání nebo protiví-li se nařízením předsedovým, může mu usnesením soudu býti slovo odňato.

O takovém usnesení vyrozumí předseda příslušné činitele.

Článek 41.

Ústavní soud může z vážných důvodů usnesením naříditi odročení ústního líčení buď z moci úřední nebo k návrhu některého ze účastněných činitelů.

d) Porada a hlasování.

Článek 42.

Po vyčerpání věci prohlásí předseda líčení za skončené a soud odebere se k poradě a hlasování o nález. Porady a hlasování mohou se účastniti toliko soudcové, kteří byli přítomni celému ústnímu líčení.

Porada a hlasování jsou neveřejné.

Článek 43.

Porada a hlasování koná se dle zásad uvedených v čl. 11, 12, 13 a 14 jedn. ř. s tou vý-

jimkou, že k nález, kterým se zákon prohlašuje neplatným, je třeba nejméně 5 hlasů.

Článek 44.

Vyšlo-li při poradě na jevo, že v rozhodovacích důvodech má býti přihlíženo ke skutečnostem, které nebyly při přelíčení předmětem jednání, budiž opět zahájeno líčení o těchto skutečnostech.

Článek 45.

Nález ústavního soudu s náležitostmi dle § 18 zákona budiž prohlášen ústně s podstatnými rozhodovacími důvody pokud možno v témže sezení ústavního soudu.

Soud může se však usnésti, že vyhlášení stane se v pozdějším zvláštním zasedání ústavního soudu.

Úplné důvody rozhodovací buďtež uvedeny v nález, jež dá předseda doručiti všem účastněným činitelům.

Článek 46.

Nálezy ústavního soudu prohlašují se jménem republiky.

Článek 47.

Vyhotovené nálezy obsahujetž nadpis „Jménem republiky“, dále jména předsedy a všech soudců podle věku a jméno zapisovatele a buďtež podepsány předsedou a zapisovatelem.

Článek 48.

O líčení pořídí zapisovatel zápis, který obsahuje jména předsedy, soudců účastněných při přelíčení, jména zástupců účastněných činitelů, postup a podstatný obsah líčení, zejména učiněné návrhy a přednesené jich odůvodnění, toto sice stručně, ale výstižně.

O poradě a hlasování budiž pořízen zvláštní zápis.

Každý zápis podepíše předseda a zapisovatel.

VII. Řízení z úřední povinnosti.

Článek 49.

Pokud není v oddílu VII. odchýlných ustanovení, platí pro řízení z úřední povinnosti obdobně ustanovení předchozího oddílu.

Zejména dlužno i v tomto řízení použití obdobně ustanovení čl. 22, 32, 43 a 46 jedn. řádu.

Článek 50.

Působnost ústavního soudu vztahuje se pouze k neodkladným opatřením s prozatímní platností zákona.

Článek 51.

Ústavní soud zjistí, zda tato opatření byla řádně vyhlášena, a prozkoumá, zda vyhovují ustanovení § 54 (8) písm. b) ústavní listiny.

Článek 52.

Opatření s prozatímní platností zákona přezkoumává ústavní soud sám od sebe, jakmile mu byla vládou předložena.

Nebyla-li mu vládou zavčas — § 54 (13) úst. listiny — předložena, platí za předložená dnem vyhlášení ve Sbírce zákonů a nařízení.

Článek 53.

Řízení na ústavním soudě zahájí a provede se, i když opatření mezitím pozbylo platnosti nebo přestalo býti opatřením prozatímním.

a) Řízení neveřejné.

Článek 54.

Jakmile opatření s prozatímní platností zákona bylo ústavnímu soudu předloženo (čl. 52), přikáže je předseda některému soudci (čl. 3) jako zpravodaji.

Současně svolá předseda co možná s největším urychlením ústavní soud k neveřejné schůzi a vyrozumí soudce o tom, o čem má se jednati.

Článek 55.

V neveřejné schůzi zjistí ústavní soud především, zda opatření bylo řádně vyhlášeno (§ 54, odst. 12. úst. listiny).

Článek 56.

Není-li zde předpokladu čl. 55, usnese se ústavní soud na sdělení vládě, že nemá příčiny, by dále s opatřením se zabýval.

Toto usnesení, opatřené důvody, předseda podepíše a dá doručiti vládě.

Článek 57.

Není-li závady s hlediska čl. 55, ústavní soud usnesením vytkne, zda, v kterých směrech a z jakých důvodů by mohlo býti pochybné, zda opatření s prozatímní platností zákona vyhovuje § 54 (8) písm. b) úst. listiny, a vysloví, že konati se bude ústní líčení.

b) Veřejné líčení.

Článek 58.

Rok k veřejnému líčení určí předseda na dobu co nejkratší.

Mimo soudce vyrozumí předseda o roku předsedu vlády, předsedu Stálého výboru a předsednictvo obou sněmoven (čl. 29) a dá jim současně doručiti usnesení dle čl. 57. Nebyly-li v neveřejném řízení (čl. 57) shledány pochybnosti, vytkne to předseda dodatkem ku vyrozumění o roku.

Článek 59.

Při roku k předsedově výzvě zpravodaj přečte prozatímní opatření, jakož i usnesení dle čl. 57 jedn. řádu.

Článek 60.

Předseda dotáže se přítomných zástupců sněmoven, zda, v kterých směrech a z jakých důvodů mají snad vůbec anebo další ještě než dosud přednesené pochybnosti.

Článek 61.

Předmětem dalšího pojednávání jsou pochybnosti při líčení zpravodajem anebo někým jiným přednesené (čl. 59 a 60).

Článek 62.

Předseda udělí nejprve slovo přítomnému zástupci vlády a poté přítomnému zástupci Stálého výboru, aby vyjádřili se o přednesených pochybnostech.

K přednesu v témže směru udělí pak předseda v pořadí, jak se přihlásí, slovo přítomným zástupcům sněmoven.

Předseda a soudci mají právo dotázek.

Poslední slovo vyhrazeno je zástupci vlády.

Článek 63.

Vzejdou-li teprve při poradě další ještě pochybnosti, jež při líčení nebyly vzaty na přetřes, a jež sdílí většina soudu, zahájí předseda znovu líčení, při němž dle čl. 62 pojedná se o těchto dalších pochybnostech.

Článek 64.

Při poradě o nálezů lze si povšimnouti pouze těch pochybností, o nichž po rozumu čl. 62 a 63 bylo ústně pojednáno.

Článek 65.

Usnášeje se o tom, zda opatření s prozatímní platností zákona vyhovuje ustanovení § 54 (8) písm. b) úst. list., není ústavní soud vázán stanoviskem, jež k téže otázce zaujaly ta neb ona z obou sněmoven aneb i obě sněmovny, usnáševše se o schválení téhož opatření.

VIII. Všeobecná ustanovení.

Článek 66.

Kde jednací řád bez bližšího označení dovolává se zákona, míní se zákon o ústavním soudě ze dne 9. března 1920, č. 162 Sb. z. a n.

Článek 67.

Jednací jazykem ústavního soudu uvnitř i na venek jest pouze jazyk československý.

Podán-li návrh po rozumu § 7, písm. a) zákona sněmem Podkarpatské Rusi, může v návrhu, jakož i jiných podáních na ústavní soud a při ústním líčení zástupci navrhovatele užíváno býti jazyka, jenž bude jednací jazykem sněmu.

Článek 68.

Vnitřní úřadování upravuje předseda.

Článek 69.

O činnosti ústavního soudu podává předseda počátkem jednoho každého kalendářního roku za uplynulý rok výkaz přímo prezidentu republiky.

Článek 70.

Jednací řád a jeho pozdější změny nabývají platnosti dnem schválení prezidentem republiky.

T. G. Masaryk v. r.

Dr. Beneš v. r.

Tento jednací řád, na němž se usnesl ústavní soud dne 19. května 1922, byl po rozumu § 8 zákona ze dne 9. března 1920, čís. 162 Sb. z. a n., o ústavním soudě, schválen prezidentem republiky dne 29. května 1922.

Předseda ústavního soudu:

Dr. Baxa v. r.